

پیام تسلیت به مناسبت درگذشت زنده یاد داد نورانی، افسان مبارز و مردم دوست کشور

با تأسف و اندوه فراوان در شام ۲۲ سرطان ۱۳۹۰ اطلاع حاصل نمودیم که زنده یاد دادنورانی مدیر مسوول نشریه «پیشرو» و مرد آزادیخواه کشور در اثر سکتة قلبی در شفاخانهٔ وزیر محمد اکبرخان، چشم از جهان بست و دوستان و عزیزانش را به سوگ نشاند.

انجمن اجتماعی زحمتکشان افغانستان با شناخت کاملی که از این شخصیت گرانمایه کشور داشت، مرگ او را نه تنها به حیث نویسنده توانا و شاعر مردمی بلکه به حیث نزدیکترین دوست زحمتکشان کشور که جایگاه ویژه‌ای در قلب آنان کسب کرده بود، یک ضایعۀ بس بزرگ میدانند و با باور کامل گفته می‌توانیم که مردم زحمتکش افغانستان بخصوص کارگران و دهقانان که هر روز قربانی جنایت های گوناگون می شوند، با درگذشت این مبارز، یکی از حامیان صدیق خود را از دست داده است.

وقتی اولین شمارهٔ «زیار» به نشر رسید، زنده یاد دادنورانی از آن استقبال نموده و با علاقمندی فراوان ابراز داشت که از هیچگونه کمک و تلاش جهت غنایمندی «زیار» دریغ نخواهد کرد. انجمن اجتماعی زحمتکشان افغانستان ضمن ستایش و تمجید از مبارزات و کارنامه های روشن این انسان شجاع و طرفدار واقعی زحمتکشان، خود را در غم و اندوه خانواده، دوستان و هوادران او شریک دانسته و درگذشت اش را به تمامی زحمتکشان عزیز تسلیت گفته و راه او را درخشان و پر رهرو می‌خواهد.

یاد این حامی صدیق زحمتکشان گرامی باد!

هیئت رهبری انجمن اجتماعی زحمتکشان افغانستان

زیار

دهقانان زحمتکش ورس، در فقر و بدبختی به سر می برند

ورس از جمله ولسوالی های دور افتاده ی ولایت بامیان می باشد که قریه های ورزننگ، تسور، پچندور و لیگان آن هم سرحد با ولایت دایکندی می باشد. این مناطق از مرکز ولسوالی فاصله زیاد دارند و در صورتیکه بخت یاری کند و موتری پیدا شود باید هفت الی هشت ساعت راه رفت تا به مرکز ولسوالی رسید و اگر کدام مریضی عاجل مثل ایندکس یا تکلیف ولادی پیش آید مریض باید خود را به دست سرنوشت بسپارد و با

زندگی وداع بگوید، البته مریضی که مربوط به خانواده زحمتکشان باشد که از ابتدایی ترین امکانات زندگی امروزی بی بهره اند، در حالیکه آنانیکه از صد راه چتل و کتیف سرمایه اندوخته اند در این مورد هیچ مشکلی ندارند. اقتصاد این ولسوالی پر مالدار ی و زراعت استوار است. مالدار ی و زراعت نیز بستگی به مقدار بارندگی دارد. از آنجائیکه در فصل تابستان اکثرأ خشکسالی می باشد، دهقانان نادار و فقیر و ستمدیده این

وسله وال اربکیان، بزگران خُروي

لري. دوي دوه کاله وړاندې له پخواني مجاهدينو څخه رامنځته شول (هغه کسان چې په لوټ او تالان کې يې نړۍ حيرانه کړې وه). دا وخت يوازې په خان آباد ولسوالۍ کې د اربکيانو د قومندانانو شمير ۱۵۳۰ تنو ته رسيږي چې هر يو لسگونه وسله وال کسان لري.

دا اربکيان، چې اوس خلکو او په ځانگړي توگه دهقانانو ته په سرخوږي اوښتي، په انسان وژنه، غلا او لوټ کې لاس لري او له همدې امله په سلگونو خلکو د دوې له ويرې خپل کلي پريښودي دي. اربکيان په حقيقت کې د تېرو جگړه مارو هغه نيمه قانوني ځواک دی چې وسله ورته دولت ورکړې او په خپل خوښه له دهقانانو ذکات او عشر راټولوي او که چيرې کوم دهقان د عشر له ورکولو څخه ډډه وکړي، نو دغه اربکيان يې د طالبانو د ملاتړي په نوم خوږوي، له کوره يې پيسې غلا کوي، درمندونو ته يې اور اچوي او بيلابيلې ستونزې ورته پيدا کوي. **★**

زیار

صاحب امتیاز:

انجمن اجتماعی زحمتکشان افغانستان

شمارهٔ تماس: ۰۷۰۰۱۶۰۵۴۷

ایمیل: zyar.af@gmail.com

وېب لارځ: www.zayarafg.blogspot.com

زیارکښان د هیواد برخلیک ټاکي!

زیار

د زیار کښانو هنداره

نشریه انجمن اجتماعی زحمتکشان افغانستان

اسد ۱۳۹۰

چرا بعضی از انسان ها پولدار و بعضی فقیر اند؟

به وجود آمد. آنانی که غذای بیشتر به دست می آوردند و آن را تقسیم نمی کردند، آهسته آهسته ثروتمند شدند و آنانی که غذای کمتر و گاهی روزها هیچ غذایی پیدا نمی کردند فقیر ماندند. آنانی که ثروتمند شدند تلاش کردند تا بیشتر ثروتمند شوند و تصمیم گرفتند که غذای کم فقیران را نیز چور و دزدی کنند. زمانیکه انسان ها شروع به حق خوری میکنند؛ جنگ ها شروع میشه، کشت و کشتار شروع می شه و یکی دیگری را به برده گی و غلامی می گیره. **ص(۳)**

دختران دایمندی زحمت می کشند ولی قربانی شهت اند

مورد استفاده قرار می گیرد. مثلاً در ولسوالی کینۍ ولایت دایکندی ما با وضعیتی روبرو هستیم که انسان با دیدن آن حیران می ماند. در این ولسوالی هر روز قیمت دختر برای عروسی زیاد شده می رود که این کار سبب فرار و خودکشی دختران در این ولسوالی گردیده است. در سال گذشته در حدود ۱۸ قضیهٔ سَم خوری نزد داکتر شجاعی مراجعه نموده و دوسیهٔ فرار چندین دختر با مردانی که زن هم داشته اند، در این ولسوالی ثبت می باشد، مثلاً طیبه از بندی سی، گل از سری تمران، گلپذیر از کومی، روزه از پشتان، کیمیا از بندی سی، صابره و طلا از کهنه ده، دختران جوانی هستند که به خاطر گریز از عروسی های فروشگونه با مردانی که خانم نیز داشته اند، فرار کرده اند.

در اکثر مناطق ولسوالی فوق و بالاخص در قرای کیتی، تمران، کومی، کیسو و غیره قیمت بلند عروسی دختران شکل رقابت تجاری را اختیار **ص(۳)**

می کردند و یک قسم غذا می خوردند. انسان ها در آن زمان هیچ وقت به این فکر نمی کردند که حق دیگران را دزدی کنن یا از حق خود زیادتر بگیرن و بخورن، چون به همه غذا می رسید. اما وقتی که وسایل شکار پیشرفته شد و یکنعداد از انسان ها توانستند که بیشتر از دیگران شکار نموده و غذای بیشتری پیدا نمایند و یک تعداد دیگر بنابر مریضی و یا محیط طبیعی و یا هم وسایل کهنه نتوانستند شکار بیشتر نمایند، همین جا بود که میان زندگی انسان ها تفاوت

پدر پولداره و مه از اول فقیر به دنیا آمده ام و یا شاید هم خود را به شکلی قناعت بدهی. ولی ای زحمتکش عزیز، فقط بدان که همهٔ انسان ها هزاران سال پیش هنگامیکه هنوز زندگی ابتدایی داشتند، یکسان زندگی می کردند. پولدار و فقیری وجود نداشت. همه با هم شکار می کردند، میوه جمع آوری نموده و بالاخره غذا پیدا می کردند و همه باهم یکجا غذای به دست آمده را با مزه نوش جان می نمودند، چون همه یک قسم کار

کارگران کورونه جوړوي، خو په خپله کورونه نه لري

ترکمن او پشه ای او نورستاني کارگر ټول سره یوځای په دوو پښو ناست دي خو یوځای کار ته ولاړ شي. اکثره دا کارگران د ساختماني برخې کارگران دي. دوي ځسي چې په شیرپور، وزیراکبرخان، کارته سه او د کابل او د هیواد په نورو ولایتونو کې لوکس کورونه، غټ غټ بلوښگونه او لوېې لوېې ودانۍ، اپارتمانونه، هوټلونه او رستورانټونه جوړ کړي. څوک شکه چي کوي، څوک خښته راوړي، څوک سمټ جوړوي، څوک روزمزي کوي او څوک هم استادکار دی. دا ټول په گډه دا ښایسته او فیشني کورونه او اپارتمانونه جوړوي، قصرونه آبادوي، خو په خپله کورونه نلري. ځيني يې هغه مسافرين دي چې له نورو ولایتونو څخه کار ته راغلي او په هغو کټوالو کې ژوند کوي چې دوې ورته کور او یا کوټه وايي.

دلته زموږ په هیواد کې څو شتمن مافیایي کسان، هره ورځ ځمکه په ارزانه بیه اخلي او ورباندې ښارگوټي **(۳)مخ**

د کارگري طبقې اتل

جان لنون

له کومې شيبې چې نړۍ ته راځې

تا اږ کوي چې ځان سپک وگڼې

د فکر کولو وخت تا ته نه درکوي

د بدن دردونه دې دومره لمبې وهي

چې نور يې آن احساسولی نشې.

په کور کې دې خوروي او په ښوونځي کې دې وهي

که هوښيار واوسې، له تا نه کرکه کوي
او که ناپوه واوسې، سپک دې گڼي

دومره اطاعت کوې چې بالاخره ليونی کيږې

خو د دوې پر قوانينو نه پوهيږې

کله چې دې شل کاله شکنجه کړي

او سرې سترگې درښکاره کړي
دومره ډارن کيږي

چې نور آن د خپلو لاسونو او پښو اختيار نلرې.

دترته وايي چې لا ته د لوړو ځايونو وړتيا نلرې

که غواړې چې ته هم د بډايه او شتمنو په شان واوسي

نو شرط يې دا دی چې پر شونډو دې خندا وي او انسانان ووژنې

که غواړې چې اتل واوسې، نو زما په لاره رهي شه

که غواړې چې اتل واوسي، نو يوازې زما په لاره رهي شه

څه خوند لري د کارگرې طبقې اتل کيدل!

کشت کوکنار، يکۍ از

محصولاتی است که با تجاوز

سوسيال امپرياليزم شوروی در

مناطقى از کشور ما رواج يافت و

بعد در جريان جنگ هاى تنظيمى به

ولايات ديگر نيز گسترش يافت که

با آمدن طالبان به يکى از محصولات

پر درآمد تبديل شد. دهقانان کشور

ما که در ساليان گذشته به خاطر

جنگ ها و زورگويى هاى جنگ

سالاران منطقه، زمين هاى شان را

ترک گفته بودند پس از برگشت با

زمين هاىي روبرو شدند که تقريباً به

دشت خشک تبديل شده بود. کاريز

هاى شان خشکيده بود، جويچه ها از

ميان رفته بود و کشت گندم و ساير

محصولات ديگر نه تنها فايده اى

براى دهقانان نداشت، بلکه به زيان

آنان تمام مى شد، بنابرین آنان به

زيار

زنان افغانستان، زحمتکش ترين زنان دنيا

نورجهان

انجوها به خاطر پيدا كردن پول مورد استفاده قرار مى دهند. اين نوع سازمان ها به نوبۀ خود خيانت بزرگى را در حق زنان روا داشته و با اين كار خود به زنان توهين مى كنند.

جـاى بسيار تأسف است كه در بسيارى از تلويزيون هاى افغانستان، سريال هاى بسيار مبتذل هندی را نمايش مى دهند كه نقش زنان در آنها اكثراً منفى نشان داده شده است. مالكان اين تلويزيون ها با پخش اين سريال ها به نوبۀ خود به زنان ما كه زحمتكش ترين زنان دنيا هستند، توهين مى كنند. اين سريال ها زنان را به اشكال مختلف زشت، شيطان، بدكاره و غيرقابل اعتماد نشان مى دهند. نقش رسانه ها و تلويزيون ها در آگاهى دادن به مردم و مخصوصاً انعكاس مثبت نقش زنان در جامعه بسيار مهم و اساسى است، اما متأسفانه اكثر اين رسانه ها در دست كسانى قرار دارند كه مدافع حقوق زحمتكشان نيستند.

زنان زحمتكش و كارگر ما در فابريكه ها و موسسات صنعتى ديگر مصروف كار مى باشند و از عرق جبين و آبۀ كف دست خود مصارف زندگى خود را تأمين ميكندند. بايد اتحاديه هاى كارگرى و اتحاديه هاى زحمتكشان براى زنان و مردان كارگر توسط خود زحمتكشان و كارگران ايجاد شود تا بتوانند با قوت و به شكل متحدانه در راستاى به دست آوردن حقوق زحمتكشان و كارگران كار نمايند، از حقوق حقۀ شان دفاع نمايند و نگذارند كه زحمت كار و عرقريزى شان به دست يـك اقليت مفتخور و بيگانه پرست بيفتد. ★

هستند، يا هم كارگران و يا هم

كسبه كاران و ماموران پائين رتبه.

اگر به دريـاى كابل، پل سوخته و

ساير مناطقى كه معتادان در آنجا

گرد هم مى آيند، سرى زده شود،

ديده مى شود كه همه معتادان مربوط

به خانواده هاىي به شدت فقير و نادار

جامعۀ ما هستند.

پس دهقانان عزيز ما بايد بدانند كه

با اين كشت فايدهٔ اصلى را به كسانى

مى رسانند كه بر سرنوشت آنان بازى

مى كنند، فايدهٔ اصلى را به آنانى مى

رسانند كه همين اكنون طياره هاى شان

بر زمين و كاشانه و اولاد شان بم مى

ريزند و آنان را قتل عام مى كنند، ولى

خود فايدهٔ ناچيزى از آن مى برند كه

در مقايسه با قربانى ايـكه از دهقانان و

فرزندان آنان مى گيرد، بسيار و بسيار

ناچيز است. ★

چرا بعضى از انسان ها ...

تا مدت ها سيستم برده گى بين انسان ها وجود داشت و هر روز خون هزاران انسان در اثر ظلم و ستم برده دارها به زمين مى ريخت. برده دارها مثل حيوانات بالاي برده ها از صبح تا شام كار مى كردند و در آخر وقت نان بسيار كمى به آنان ميدادند. انسان هاى زيادى در زمان برده دارى در اثر ظلم و گرسنگى از بين رفتند. بعد از اينكه ظلم و ستم بر سر برده ها زياد شد، برده ها دست به قيام زدند كه مشهورترين اين قيام ها، قيام اسپارتاكوس بود. برده ها توانستند با اين قيام ها بالاخره برده داران را نابود كنند. پس از نابودى برده داران، اربابان و خان ها به ميان مى آيد كه پولدار هستند، زمين دارند، گاو وگوسفند و مالچر دارند و تمام زمين هاى اين خان ها و اربابان توسط دهقانان و

به همين شكل در شهر ها نيز سرمايه

دار كارخانه مى سازه و پارك هاى صنعتى تاسيس مى كنه. تعداد اين سرمايه داران كم ولى تمام سهولت، امكانات، خانه هاى لوكس، نان خوب، لباس عالى، شفاخانه هاى مجهز، موترهاى فيشنى از

كارگران، كورونه ...

جوروي. يو شتمن ۲۰۰ از درى سوه او حتى زر اپارتمانونه لري، هغه اپارتمانونه چې د همدې كارگرانو د لاس په تنهاكو آباد شوي دي. ځينې شتمن لسگونه ښارگوټي لري او په تلويزيونو كې يې د اعلاناتو پوه

دختران دايكندى ...

كرده است و دختران به سن هاى بين ۱۲ و ۱۴ سال به قيمت هاى متفاوت در بدل پنج، ده و دوازه لك افغانى و يا هم گاو، بز، خر، گوسفند، اسب و موتر معامله مى شوند. اگر دختری از خانواده پولدار و مقبول باشد و در عين زمان سواد داشته باشد، قيمت آن بالاتر از همه است. بطور مشـت نمونه خروار مى توان از خوشاوندی افراد سرشناس كومی

علیا و سفلی نام برد كه در آن پدر دختر شش لك افغانى گله (طويانه) و چهار لك افغانى مهره دخترش را تعيين نمود؛ به گفتهٔ مردم محل اين عمل در حالى صورت نميتواند؛ لذا اكثر فاميل ها مجبور اند عزيزان و جوانان شان را به ايران روان كرده تا براى شان لقمه نانى پيدا كنند كه برخورد كثيف آخوندهاى ايران قصه هاىي دارد كه خوبست در يك فرصت ديگر از زبان خانواده هاى دهقان اين منطقه انعكاس يابد.
زنان دهقانان ورس نيز زنان با همت و

دهقانان زحمتکش ...

را با فقر و مشقت ميگذرانند.

مردم ولسوالی ورس مثل ساير زحمتكشان افغانستان در فقر و بدبختی مطلق زندگى نموده و با وجود اينكه براى لقمه نانى شب و روز جان مى كنند، با آن هم زندگى بخور نمير شان را چرخانده

زيار

آنان است. در مقابل كارگران كه اكثريت

را در شهرها مى سازن، نه كارخانه دارن، نه

خانهٔ خوب، نه لباس عالى و فرزندان شان از

مريضى هاى بسيار خفيف مى ميرند، به

خاطريكه پول ندارند تا دوا بخرند.

كارگران بيشتر از سرمايه داران كار مى

كنن، شب و روز كار مى كنن، دست هاى

شان هميشه چرب و كثيف مى باشه و

هميشه پشت ماشين ايستاد مى باشن، در

حاليكه سرمايه دارا فقط نظارت مى كنن و

روز و شب شان به تفريح و مهمانى در

هوتل هاى لوكس تير ميشه. سرمايه داران

به خاطرى پول دار هستن كه از نيروى كار

كارگرا به شكل بى رحمانه استفاده مى

كنن، حق اصلى آنانرا نمى دهند و از معاش

اصلى آنان دزدى مى كنن. سرمايه دارا از

بيكارى كارگرا استفاده غير انساني مى كنن

و از آنان مى خواهند كه در شرايط سخت

و با معاش كم كار كنن، در صورتيكه

دي چې ورباندي نشو كولاى د كور نوم

كيږو. ډيرى كارگران قطعاً كورونه نلري او

شپه او ورځ په كرايي ارزان بيه كورونو پسې

سرگردانه دي. همدا دليل دى چې په كابل

كې خلك د متل په توگه وايي: نان گدا باش

ولى خانه گدا نه!

دا ښكاره خبره ده تر هغې چې كارگران

پسران شان پېردازد، لذا اولادهاى شان ناگزير

مى شونډ كه به خاطر پيدا كردن پول راه ايران

را بگيرند كه با برگشت، نه تنها كه پولى

آورده نمى توانند بلكه اكثراً معتاد بر ميگردند.

اين مسابقه بلند بردن قيمت عروسى دختران

كه از طرف پولداران و زمينداران تشويق مى

شود، به طرز پنهانى هدفى را دنبال مى كند. از

آنجاىكه دهقانان نمى توانند براى عروسى

صدها هزار افغانى پېردازند، يا ناچار مى شونډ

كه فرزندان شان به ايران برود و يا هم بايد توته

زمينى را كه دارند به گرو و يا هم به فروش

برسانند، تا بتوانند عروسى فرزندان شان را

سروسامان دهند. و واضح است كه زمين را در

جاىي كه اكثريت را دهقانان و زحمتكشان مى

شجاع اند و دوشادوش همسران شان در

كارهاى زراعى و مالدارى و مرغدارى سهم

مى گيرند و چشم براه كمكهاى ديگران

نيستند. آنان باور دارند كه بايد با پاهـاى

خود شان راه برونډ، فلهاژ زنان اين منطقه

در كتار دهقانى در توليد صنايع دستى مثل

نمد، برك، جوراب بافي، دستكش بافي،

جاكت بافي، خامك دوزى وغيره مصروف

۳

كارگرا حق اصلى يعنى معاش اصلى خود

را تقاضا كنن، سرمايه داران آنان را از كار

مى كشن و همين جاست كه سرمايه دار

روز به روز پولدارتر ميشه و كارگر روز به

روز فقيرتر ميشه.

حالا اين مربوط به كارگران است كه تا

آخر مى خواهند فقير باشند يا مى خواهند

از فقر و تنگدستى خود را بيرون بكشند.

اگر سر به زير براى سرمايه دار كار كنن،

هيچ وقت از فقر بيرون شده نمى توانن و

اولاد شان نيز در فقر زندگى خواهد كرد،

ولى اگر متحد شون، همدست شون،

همصدا شون و هر كارگر، كارگر ديگر را

برادر و خواهر خود فكر كنه و از حقوق

يكى ديگه دفاع كنن و نگذارن كه سرمايه

دار حق اصل آنان را دزدى كنه، بالاخره

روزي ميرسه كه ديگه فقر در زندگى

كارگر ديده نشه و تمام انسانها زندگى برابر

پيدا كنن. ★

له يو بل سره لاس وړنكړې، يو كارگري

پيوستون رامنځته نكړي او د ظلم او تيري

څخه د خپل خلاصون لپاره كوښښ ونكړې،

نو هميشه به د نورو لپاره كورونه آبادوي خو

په خپله به كورونه ونلري. كارگران هغه

وخت كولاې شي خپل كورونه ولري چې د

مزدورى كړى يې ماته كړې وي. ★

سازد، به غير از خانان و اربابان پولدار كه

حمایت هاى تنظيمى و دولتى نيز دارند، فرد

ديگرى خريده نمى تواند و دهقان مجبور

است كه زمين خود را بر اين ظالمان بفروشد و

خود فرزند و اولادش را گرفته به شهرها

مراجعه كند و به جاى دهقانى به كارگرى

پېردازد.

دولت فعلى، كه فقط قانون پشت قانون

چاپ مى كند، عملاً نمى تواند كوچكترين

خدمتى براى اين دختران زحمتكش كه قربانى

خشونت هستند، انجام دهد. زيرا دولت فعلى

دولت پولدارها، تاجران، اربابان و خان ها،

جنگسالاران و افراد زورگو مى باشد و از اينان

حمایت ميکند.

هستند. با وجود اين همه زحمت و كار، زنان

دهقانان نيز در فقر بسر مى برند، چون

محصولات دستى ايكه اين زنان غيور با هزار

مشقت و سختى مى سازند، از طرف پولداران

اين منطقه به قيمت ناچيز خريدارى مى شود و

بعد در بازارهاى بزرگ به قيمت بلند به فروش

مى رسد و فايدهٔ اصلى را اين پولداران به

جيب خود مى زنند. ★

